

Een rol voor T_EX in het 3de millennium

Michel Goossens, TUG president

De zomer 1996 hoort al tot de wereld van onze goeie herinneringen, en we zijn allemaal weer vlijtig aan 't werk. Van de jonge studentin, de wakkere onderzoeker tot de gepensioneerde doorzetter. Maar niettegenstaande onze verschillen in educatieve specialisering, professionele bezigheid of culturele achtergrond, er is dat unieke wat ons, lezers van MAPS immer en altijd weer stimuleert, namelijk onze bewondering voor Knuth's meesterwerk T_EX. Niettegenstaande T_EX bijna twintig jaar geleden werd ontwikkeld, is het nog steeds een kwaliteitsreferentie waar de meeste hedendaagse tekstverwerkers een voorbeeld kunnen aan nemen wat betreft de mogelijkheden om zijn gedachten keurig en precies, visueel aantrekkelijk en duidelijk op papier te zetten.

T_EX is perfect meertalig en wordt thans gebruikt voor het schrijven in vrijwel alle talen op onze blauwe planeet. Dit werd bijzonder klaar aangetoond in juli van dit jaar op TUG'96 in Doebna (Rusland) waar meerdere voordrachten dit belangrijke aspect benadrukten: T_EX is nu dagelijkse koek in de diverse uithoeken van Rusland voor het produceren van boeken in een zestigtal verschillende talen geschreven in het Cyrillisch alfabet. Laat me van de gelegenheid gebruik maken om *NTG* hartelijk te danken voor de financiële steun aan deze T_EX Users Group conferentie. De aanwezigheid van NTG's stichter-voorzitter Kees van der Laan en van de huidige voorzitter Erik Frambach werd ook erg op prijs gesteld.

Maar terugkerend naar mijn betoog zou ik willen beklemtonen hoe we dank zij L^AT_EX de structurele informatie aanwezig in onze documenten kunnen uitbuiten om teksten een nieuw leven in te blazen voor hun gebruik in de hyperwereld van de Internet. Aan de hand van vertaalprogramma's die L^AT_EX omzetten in SGML/HTML en PDF (of omgekeerd) kunnen we een optimale bladzetting combineren met alternatieve voorstellingsmogelijkheden om onze informatiebronnen globaal en wereldwijd beschikbaar te stellen.

Als er iets opvalt de laatste jaren dan is het wel hoe snel ontwikkelingen op het gebied van de informatica, en in het bijzonder het elektronisch document, zich opvolgen, en hoe verschillende takken op elkaar inspelen, elkaar mutueel beïnvloeden en in een ware symbiose leven. Het geschreven woord dreigt verloren te gaan in een wervel van visuele (kleur, reliëf, animatie, virtuele realiteit) en auditive (stereo, zelfs quadrafonie) effecten die *ad nauseam* de beeldbuis verblinden. Er gaan al stemmen op om al deze effecten toegankelijk te maken via „*speciale*” uitbreidingen van de T_EX syntax en om normen te definiëren om Netscape netsurfen en PDF bookmarks te rationaliseren.

Is dit het einde van ons geliefd en sober T_EX universum of is het een voorbijgaande manie; moeten we ons aanpassen of standhouden zoals de kapitein op de brug van de zinkende Titanic?

Ik denk dat we best alle materiële media assimileren en de verschillende communicatiemiddelen combineren om zo een optimale synthesesetaal op te bouwen. Aan de hand van *plug-and-play* CDROMs moeten we trachten het T_EX paradigma te laten binnendringen in de met windows-vergroeide huiskamers om zo een T_EX-cultuur op te bouwen. Ontwikkelingen van programma's zoals *dvi2pdf* of *tex2pdf*, die ons toelaten T_EX-bestanden in PDF om te zetten, moeten gesteund worden. Een initiatief zoals Omega, een 16-bit uitbreiding van T_EX die zich baserend op de internationale Unicode norm moet aangemoedigd worden gezien het toelaat complexe teksten te zetten in alle mogelijke talen, zij het die met alfabetische, syllabische of picturale schriften.

Al deze ontwikkelingen vinden echter niet in een vacuüm plaats, maar worden permanent gestimuleerd door de positieve en creatieve samenwerkingsgeest die de T_EX wereld karakteriseert en waar altruïsme, beschikbaarheid en collegialiteit de trefwoorden zijn.

„Verdomd idealisme !”, hoor ik jullie al roepen. Wel nee, dat is wat T_EX Users Group, *NTG*, samen met andere T_EX gebruikersgroepen al jarenlang proberen te realiseren. Dat is waarom we er in T_EX Users Group nog steeds mee door gaan, niettegenstaande een niet al te rooskleurige financiële situatie, te wijten aan een steeds afnemend aantal leden en de hogere lasten (papierprijs, verzendingskosten van TUGboat, enz.). We zijn volop bezig een nieuw model voor T_EX Users Group als functionele organisatie op te bouwen. De vernieuwde T_EX Users Group moet zich beter inwerken in de Internetwereld waarvan we onherroepelijk deel uitmaken. Deze meer expliciete aanwezigheid op het „Net” moet ertoe bijdragen T_EX Users Group bekend te maken in bredere kringen en vormt zo een ideale weringsbasis voor nieuwe T_EXgebruikers. T_EX Users Group is tevens van plan een centrale en gemakkelijk toegankelijke WWW gegevensbank voor alle met T_EX in verband staande informatie op te bouwen en up-to-date te houden.

Dat zijn onze plannen voor T_EX Users Group. En ik hoop dat we bij de realisatie ervan terecht kunnen bij onze collega's van *NTG*, GUTenberg, enz. We stevenen recht af op het derde millennium en we zullen er aankomen vóór we het weten. Of T_EX er nog de rol zal spelen waar het recht op heeft hangt voor het grootste gedeelte enkel van ons, T_EXgebruikers, af. Ik kan enkel wensen dat T_EX Users Group niet alleen zal staan om in het jaar 2000 T_EX met glorie de drempel van de 21ste eeuw te laten overschrijden.